

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247667

การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม

TEACHER DEVELOPMENT IN ASPECT OF THE STUDENT CARE AND
SUPPORT SYSTEM AT PHONGAMPITTHAYANUKUL SCHOOL
MAHASARAKHAM PROVINCE

นางสดชื่น ดวงคำน้อย

ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม
TEACHER DEVELOPMENT IN ASPECT OF THE STUDENT CARE AND
SUPPORT SYSTEM AT PHONGAMPITTHAYANUKUL SCHOOL
MAHASARAKHAM PROVINCE

นางสดชื่น ดวงคำน้อย

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2554

การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม

นางสดชื่น ดวงคำน้อย

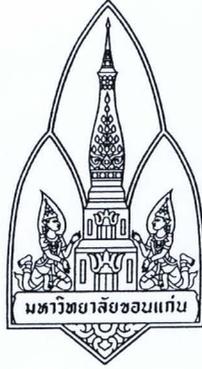
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2554

**TEACHER DEVELOPMENT IN ASPECT OF THE STUDENT CARE AND
SUPPORT SYSTEM AT PHONGAMPITTHAYANUKUL SCHOOL
MAHASARAKHAM PROVINCE**

MRS. SODCHUEN DUANGKUMNOI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL KHON KHAN UNIVERSITY**

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์: การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน
โพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาวชื่น ดวงคำน้อย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:	ผศ.ดร.เสาวนี	ตรีพทุธรัตน์	ประธานกรรมการ
	ดร.กุหลาบ	ปุริสาร	กรรมการ
	รศ.ดร.เพ็ญณี	แนรอท	กรรมการ
	รศ.ดร.วัลลภา	อารีรัตน์	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลำปาง แมนมัตย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

สดชื่น ดวงคำน้อย. 2554. *การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.ดร.วัลลภา อาริรัตน์*

บทคัดย่อ

247667

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์
เพื่อพัฒนาครูด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย
4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกต (Observation)
และการสะท้อนผล (Reflecting)

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัด
มหาสารคาม จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์
แบบสังเกต และแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูล แบบแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญ ตรวจสอบ
ข้อมูลด้วยเทคนิควิธีการแบบสามเส้า (Triangulation Technique) ด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
หลายวิธี คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสอบถาม โดยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบ
พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์หา
ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ในวงรอบที่ 1 ครูโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูลมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานตาม
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ จึงได้ร่วมกันแก้ปัญหาโดย
พัฒนาในวงรอบที่ 2 ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติได้ตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถป้องกัน
และแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทผู้ดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ซึ่งส่งผลช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่แก่นักเรียนทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา
ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Sodchuen Duangkum. 2011. *Teacher Development in Aspect of the Student Care and Support System at Phonngampitthayanukul School, Mahasarakham Province*. Master of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School, Khon Kaen University.
Thesis Advisor: Assoc.Prof.Dr.Wallapha Ariratana

ABSTRACT

247667

This research implemented methodology of action research to its procedure based on the purpose of teacher developing in aspect of the student care and support system at Phonngampitthayanukul School, Mahasarakham Province. The process consisted 4 steps included planning, action, observation and reflecting, by developed into 2 circles.

Target group for this research was 13 administrators and teachers from Phonngampitthayanukul School, Mahasarakham Province. Structured interview form, note form for activities and questionnaire were used as research instruments for collecting data. Data was analyzed through significant findings distribution before checking by triangulation technique. Method of collecting data consisted of interview, observation and questionnaire. The findings were presented in the format of descriptive analysis. Data which collected from questionnaire technique was consequently analyzed for figuring out percentage and standard deviation.

Research Findings found as follows:

For the first circle of action, teachers from Phonngampitthayanukul School could be found with more knowledge and understanding in student support system as well as their better performance for it. However, the problem of implementation to practice still was found so they joined solving it by developing through the second circle. As a result, teacher got more knowledge, understanding and could well perform the student support system throughout its procedure. They could prevent and solve problems of all students throughout school. Moreover, they understood the role of monitoring and helping students which could affect to the enhancing of good quality for students in term of physical, mental, wisdom, abilities, moral, ethic and desired characteristics.

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับทุนจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
และขอมอบส่วนดีให้บุพการีและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รศ.ดร.วัลลภา อารีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผศ.ดร.เสาวณี ตรีพุทธรัตน์ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ รศ.ดร. เพ็ญณี แนนรท และ ดร.กุหลาบ ปุริสาร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้ มีความถูกต้องสมบูรณ์ ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้ และ ให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ช่วยตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล และคณะครูโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูลทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

คุณงามความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแต่บิดามารดาอันเป็นที่เคารพยิ่ง และทุกคนในครอบครัวดวงคำน้อย ตลอดจนบูรพคณาจารย์ผู้ประสาทความรู้ทุกท่าน

สดชื่น ดวงคำน้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามของการวิจัย	4
3. วัตถุประสงค์การวิจัย	4
4. ขอบเขตของการวิจัย	4
5. นิยามศัพท์เฉพาะ	5
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	9
2. การพัฒนาบุคลากร	21
3. การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	29
4. การบริหารแบบมีส่วนร่วม	37
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	44
6. บริบทโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล	54
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
8. กรอบแนวคิดของการวิจัย	59
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	60
1. กลุ่มเป้าหมาย	60
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	60
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	64
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	66

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรทราบ	14
ตารางที่ 2	แผนปฏิบัติการพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม	62
ตารางที่ 3	สภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม	115
ตารางที่ 4	การวางแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม	116
ตารางที่ 5	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม	117
ตารางที่ 6	การประเมินผลและรายงานผลของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม	118

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12
ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงการดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาการเรียนของครู	20
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดของการวิจัย	59
ภาพที่ 4 การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักในการจัดระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	69
ภาพที่ 5 คณะครูศึกษาดูงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่โรงเรียนเขาไร่ศึกษา อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	72
ภาพที่ 6 การอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน	75